

Uitgewerkte Recepten,

TEN GEBRUIKE BIJ

Opwijrda's Recepteerkunst,

DOOR

H. J. SPITZEN JR.

Apotheker te Breda.

(Eerste Honderdtal.)

Tweede, met het oog op de Pharm. Nederl., herziene druk.

f 0,50; fr. p. p. f 0,55.

„De heer SPITZEN JR. deelde mij mede, dat hij bij het gebruik van de door mij bewerkte Recepteerkunst, tot het opleiden van adsistenten, steeds zeer veel nut had gezien van uitgewerkte voorbeelden van recepten, waarbij tevens verschillende practische wenken en theoretische beschouwingen aangehaald konden worden. Hij onderwierp eenige dezer voorbeelden aan mijn oordeel en ik wil gaarne de doelmatigheid daarvan erkennen, zoodat ik zijn voornemen, om ze in verderen kring te brengen, ondersteunde.”

R. J. OPWIJRDA.

AMSTERDAM. — D. B. CENTEN, *Uitgever.*

Uitgewerkte Recepten,

TEN GEBRUIKE BIJ

Opwijrda's Recepteerkunst,

DOOR

H. J. SPITZEN Jr.

Apotheker te Breda.

(Derde Honderdtal.)

AMSTERDAM — D. B. CENTEN.

1894.

Uitgewerkte Recepten.

OPWIJRDA'S DRUKKERIJ. — DIEREN.

Uitgewerkte Recepten,

TEN GEBRUIKE BIJ

Opwijrda's Recepteerkunst,

DOOR

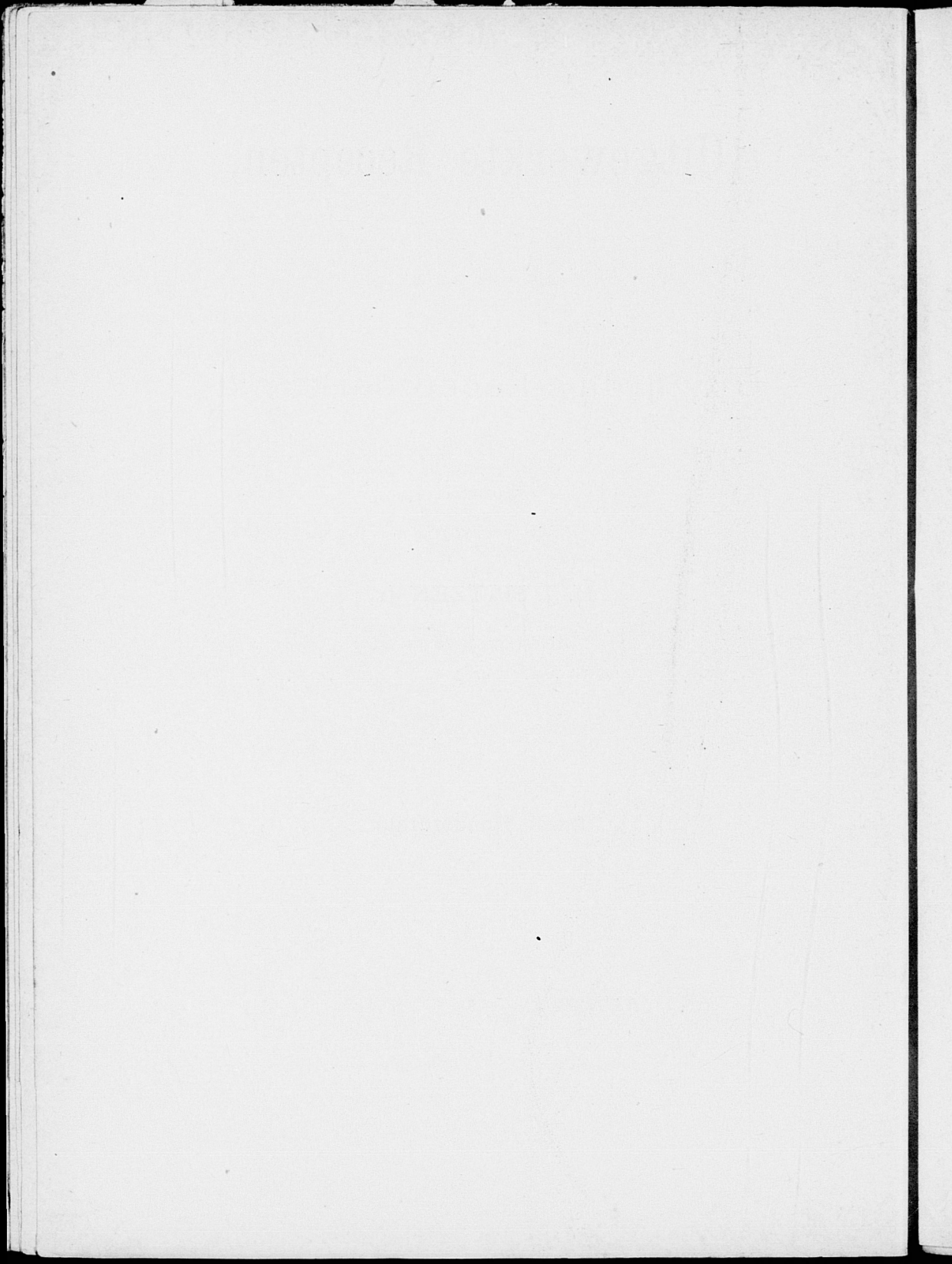
H. J. SPITZEN Jr.

Apotheker te Breda.

(Derde Honderdtal.)

AMSTERDAM — D. B. CENTEN.

1894.



Voorwoord.

Het **Eerste** en **Tweede Honderdtal** der **Uitgew. Recepten** hebben, 't is mij een genoegen dit te kunnen constateeren, hun plaats gevonden onder de studieboeken der meeste a. s. Assistenten. Moge ook dit **Derde** een plaats vinden bij zijn beide voorgangers!

S.

BREDA, Jan. '94.

Opmerking.

Voor gr. gelieve men steeds grammata te lezen, zoo
ook voor milligr. milligramma, enz.; voor Sign.: Signa.

1. B: Brom. natr.
 Extr. Cinch. liq.
 de V. aa 12,0,
 Aq. dest. 150,0,
 Sir. sacch. 30,0.

Recipe:
 Brometi natrici
 Extracti cinchonae liquidi de
 Vrij ana gr. duodecim, .
 Aqua destillatae gr. centum et
 quinquaginta,
 Sirupi sacchari gr. triginta.

— —

Dit geeft een troebel mengsel,
 mag evenwel niet worden ge-
 filtreerd.

Extr. cinch. liq. de V. be-
 vatte ongeveer 5^o/_o alcaloiden.

— —

2. B: Jod. kal. 2,0,
 Muc. gumm. arab. 10,0,
 Spir. nitr. dulc. 4,0,
 Aq. dep. 200,0,
 Elix. acid. Hall. 2,0.

Recipe:
 Jodeti kalici gr. duo,
 Mucilaginis gummi arabici gr.
 decem,
 Spiritus nitri dulcis gr. qua-
 tuor,
 Aquae depuratae gr. ducenta,
 Elixiris acidi Halleri gr. duo.

— — —

't Vrije salpeterigzuur, ont-
 staan door inwerking van 't
 elix. op den spir., maakt ter-
 stond jodium vrij uit de jod.
 kali.

— —

Mucil. gm. ar. = 2 dln. gom.
3 dln. water.

— —

El. ac. Hall. = acid. sulfur.
spir. fort. aa part. aeq.

— —

Recipe :

3. R:	Sol. chlor. ferr.	3,0,	Solutionis chlorreti ferrici gr.
	Aq. dest.	200,0,	tria,
	Spir. ammon.		Aquae destillatae gr. ducenta,
	anis.	10,0,	Spiritus ammoniae anisati gr.
	Sir. aether.	30,0,	decem,
			Sirupi aetheris gr. triginta.

— —

Er ontstaat door de vrije ammoniak van den spir. een neerslag van ijzerhydraat.

Sol. chlor. ferr. =
3 dln. chlor. ferr.
1 dl. aqua.

Spir. ammon. anis. =
Spir. fort. 76 dln.
ammon. liq. 20 dln.
ol. anis. 4 dln.

— —

Sir. aether. = Sir. simpl. 9 dln.
aeth. c. spirit. 1 dl.

— —

Recipe :

4. R:	Liq. stypt. Looff.		Liquoris styptici Looffii
	Chin. sulf. aa	1,0,	Chinini sulfurici ana gramma
	Aq. laurocer.	30,0,	unum,
	S. O. 3 h. gtt. XV in aq.		Aquae laurocerasi gr. triginta.
			Sign.: Omni trihorio guttas quin-

decim in aqua.

De sulf. chin. lost geheel
op in het mengsel van de
liquor stypt. en aq. lauroc.

Aq. lauroc. max. dos.:
4,0 p. d.; 16,0. d. d.
(bevat $\frac{1}{10}$ 0/0 blauwzuur.)

5 R: Elix. vitr. Mijns. $\frac{3}{5}$ i,
Alc. princ. acet. cap.
pap. alb. gr. i.
S. 3 d. d. gtt. x in aq.

Recipe:
Elixiris vitrioli Mijnsichti un-
ciam unam,
Alcaloidei principalis acetici
capitum papaveris albi granum
unum.
Sign.: ter de die guttas decem
in aqua.

Alc. princ. acet. enz.:
het acetaat van het voor-
naamste alcaloïd van de cap.
pap. = acetas morphini.

Eene dusdanige omschrijving
is soms noodig, wanneer de
patiënt tegenzin in een medi-
cament heeft.

Zoo is b. v. nog voorgeko-
men sulf. alc. cort. succir.
voor sulf. chinini.

In plaats van acet. morph.
mag mur. morph. gegeven
worden.

Tinct. acid. arom.:
kaneel,
gember aa 5 dln.
zwavelzuur 10 " .
verd. spirit. 90. " .

6. Rep. pot. 21 m. Sept. pp
sed dos. Laud. liq. Syd
sit 2,0.

Repetatur potio vicesimo
primo mensis Septembris prae-
cripta; sed dosis Laudani li-
quidi Sydenhami sit gramma-
tum duorum,

Sed = maar.

L. liq. Syd. max. dos.:
1,0 p. d.; 4,0 d. d.
(bevat bijna 1% morphine.)

7. R: Extr. strychn. 0,200,
Jod. Kal. 1,0,
" hydrargyric. 0,050,
Aq. foenic. 30,0.
M. F. sol. limp.

Recipe:
Extracti strychni milligr. du-
centa,
Jodeti kalici gramma unum,
" hydrargyrici milligr.
quinguaginta,
Aquae foeniculi gr. triginta.
Misce. Fiat solutio limpida.

Jod. hydrargyric. lost kleur-
loos op in jod. kali-opl. Deze
opl. evenwel ('t zoogen. jod-
kwik-jodkali) praecipiteert alle
alcaloïden, dus hier die van
het extract.

Extr. strychni. max. dos.:
0,025 p. d.; 0,100 d. d.
(bevat 15% alcaloïden.)
Jod. hydr. max. dos.:
0,015 p. d.; 0,050 d. d.

8. R: Phosph. 0,010,
Ol. jec. as. op.
baln. aq. ad.
temp. 45°C. calef. 100,0.
S. 3 d. d. c. p.

Recipe:
Phosphori milligr. decem,
Olei jecoris aselli ope balneo
aquae ad temperaturam gra-
dus quadragesimi quinti
Celsiani calefacti gr. centum.
Signa: ter de die cochlear
parvum.

Phosphorus max. dos.:

p. d. 0,001; d. d. 0,005.

Bij oplossing van phosphorus
zij de temperatuur tusschen
't smeltpunt (44° C.) en 't ont-
vlammingspunt ($\pm$ 62° C.).

9. B: Mur. morph. 0,100,
Acid. tannic. 1,0,
Muc. gm. arab.
Sir. rib. rubr. āā 20,0.
S. linct. or.

Recipe:
Muriatis morphini milligr. cen-
tum,
Acidi tannici gramma unum,
Mucilaginis gummi arabici,
Sirupi ribesiorum rubrorum ana
gr. viginti.
Sign. linctus oris.

Sir. rib. rubr. wordt van
rood bessensap gemaakt als
sir. rub. idaei uit frambozen-
sap.

Er zal tannas morphini ont-
staan, die in deze dikke vloei-
stof wel gesuspendeerd zal
blijven.

Meng 8 grm. gom met de
stroop, los de tannine op in
6 gram water, de morphine
in evenveel, en voeg achter-
eenvolgens bij 't eerste meng-
sel.

Mur. morph. max. dos.:

0,030 p. d.; 0,100 d. d.

10. R: Anim. rhei 20,0,
 Extr. strychn. 0,200,
 Aq. dep. 200,0.
 S. o. h. c. $\frac{1}{2}$.

Recipe:
 Animae rhei gr. viginti,
 Extracti strychni milligr. du-
 centa,
 Aquae depuratae gr. ducenta.
 Sign.: omni hora cochlear di-
 midium.

Anim. rhei:
 Extr. rhei
 carb. natr. aa 5,
 Aq. Cioai 60,
 Aqua 30.

Uit het extract zullen door
 den carb. natr. der anim. rhei
 de alcaloïden (strychnine en
 brucine) worden neergeslagen.

11. R: Sulf. chin. 1,0,
 Glycer. pur. 30,0.
 D. S. 3 d. d. c. p.

Recipe:
 Sulfatis chininigramma unum,
 Glycerini puri gr. triginta.
 Da. Signa: ter de die cochlear
 parvum.

Onder verwarming lost het
 sulfaat op.

12. R: Sal. tart. 5,0,
 „ essent. tart. 2,500,
 Aq. depur. 200,0,
 Sir. aurant. 30,0.

Recipe:
 Salis tartari gr. quinque,
 „ essentialis tartari gr. duo
 et dimidium,
 Aquae depuratae gr. ducenta,
 Sirupi aurantiorum gr. triginta.

Onder ontwikkeling van koolzuur, zal men een heldere vloeistof verkrijgen. Daar er nam. carb. kal. in overmaat aanwezig is, zal er geen cremortart gevormd worden.

— —

Recipe:

- | | | | |
|--------|--------------------|--------|------------------------------------|
| 13. R: | Mur. morphin. | 0,100, | Muriatis morphini milligr. cen- |
| | Jod. kalic. | 2,000, | tum, |
| | Jod. recr. | 0,200, | Jodeti kalici gr. duo, |
| | Aq. naph. | 30,0. | Jodii recrystallisati milligr. du- |
| | S. 3 d. d. gtt. x. | | centa, |
| | | | Aquae naphae gr. triginta. |
| | | | Sign.: ter de die guttas decem. |

— —

Eene opl. van jodium in jod. kal. opl. (zoogen. jodjodkali) praecipiteert alle alcaloidoplossingen.

— —

Jodium max. dos.:

0,030 p. d.
0,150 d. d.

— —

Recipe:

- | | | | |
|--------|---------------------------|--------|----------------------------------|
| 14. R: | Podophyll. | 0,300, | Podophyllini milligr. trecenta, |
| | Tinct. Zing. | 10,0, | Tincturae Zingiberis gr. decem, |
| | Spir. fort. | 40,0. | Spiritus fortioris gr. quadra- |
| | S. 2 d. d. gtt. XX in aq. | | ginta. |
| | | | Sign.: bis de die guttas viginti |
| | | | in aqua. |

— —

Podophylline is oplosbaar in spiritus; bij de vermenging met water zal het weer neerslaan.

Tinct. Zingib. =
Rhiz. zing. 1,
Spir. dil. 5.

. ---

Recipe:

15. R: Tinct. nuc. vom.
Acid. nitr. conc.
" muriat. aa 10,0.
M. D. S. 2 d. d. gtt. V.
in cer. bav.

Tinctura nucis vomicae,
Acidi nitrici concentrati,
" muriatici ana gr. decem.
Misce. Da. Signa: Bis de die
guttas quinque in cerevisia ba-
varica.

Bavaricus = Beijersch.

Dikwijls ontploft dit mengsel korten tijd, nadat 't gereedgemaakt is.

Tinct. nuc. vom. max. dos.:
2,5 p. d.; 10,0 d. d.
Acid. nitr. conc. bevat 50%
zuur.
Acid. hydrochlor. conc. bevat
25% zuur.

Recipe;

16. R: Sulf. chin. 1,0,
Acid. sulf. dil.
q. min. pot. ad
sol.
Aq. ciaoī 100,0,
Acet. kalici 5,0.

Sulfatis chinini gramma unum,
Acidi sulfurici diluti quam
minime potest ad solvendum.
Aquae cinnamomi gr. centum,
Acetatis kalici gr. quinque.

Wanneer de sulf. chin., in zoo min mogelijk zuur opgelost, met de oplossing van acet. kal. wordt gemengd, zal het eerst heldere mengsel na korten tijd overgaan in een kristalbrij. Er wordt hier namelijk moeilijk oplosbaar acet. chinini gevormd.

— —

17. R: Carb. calc.
Nitr. bism. aa 4,0,
Ol. olivar. 10,0,
Dil. saleb. 200,0.

Recipe:
Carbonatis calcici,
Nitratis bismuthi ana gr. quatuor,
Olei olivarum gr. decem,
Dilatationis saleb gr. ducenta.

— —

Meng 2 gr. saleb met de beide poeders. Weeg eerst de olie in de flesch, doe er dan $\pm$ 50 gram kokend water bij, vervolgens de gemengde poeders en schud flink. Later de rest water toevoegen.

— —

18. R: Inf. valer. $\frac{10}{200,0}$
Jod. kalic. 5,0,
Spir. nitr. dulc. 8,0,
M. D. S. O. 2 h. c.
In dors. sign. c. cop.
form. sign.

Recipe:
Infusi Valerianae gr. ducenta
e grammatibus decem,
Jodeti kalici gr. quinque,
Spiritus nitri dulcis gr. octo.
Misce. Da Signa: Omni bihorio cochlear.
In dorso signaturae cum copia formulae signetur.

— —

Dorsus = rug.

— —

Na eenige oogenblikken wordt de eerst lichtbruine drank, donker zwartblauw; waarschijnlijk aldus: het valeriazuur (in 't infuus aanwezig) maakt salpeterigzuur vrij; dit doet vrij jodium ontstaan, en dit kleurt het infuus.

— —

19. R: Alum. crud.

Bib. natr. aa 4,0,

Inf. pet. ros. rubr. $\frac{15}{250}$

Mell. desp. 30,0.

S. Collut.

Recipe:

Aluminis crudi,

Biboratis natrici ana gr. quatuor,

Infusi petalorum rosarum rubrarum gr. ducenta et quinquaginta e grammatibus quindecim,

Mellis despumati gr. triginta.

Sign.: Collutorium.

— —

Wanneer de beide zouten bij 't infuus zijn gevoegd, ontstaat een troebel mengsel (aluin en borax geven samen een neerslag) van groene kleur.

— —

Despumatus = afgeschuimd.

— —

Recipe:

20. R: Lich. Island. 10,0.

Calef. suff. q. aq.

comm. cont. 1%

carb. kal. ad ebull.

Rej. inf. amar.

Lichenis Islandici gr. decem.
Calefac sufficiente quantitate aquae communis continentis partem centesimam unam carbonatis

et resid. aq. probe
 lot. coq. c. aq.
 comm. ad col. 200,0.
 Dum add.
 Aq. lauroc. 5,0,
 Nitr. kal. 8,0.
 S. o. h. c.

kalici ad ebullitionem.
 Rejice infusum amarum et
 residuum aqua probe lotum
 coque cum aqua communi
 ad colaturam grammatum
 ducentorum.

Dum adde:

Aquae laurocerasi gr. quinque,
 Nitratis kalici gr. octo.
 Sign.: omni hora cochlear.

Rejicio, eci, ectum III =
 wegwerpen.

De oplossing van carb. ka-
 lic. trekt het bittere cetraar-
 zuur uit het mos.

21. R: Hypochl. calc. 8,0.
 M. c. dec. ratanh. 250,0.
 Stent per $\frac{1}{2}$ hor. in
 quiet. dein limp. de-
 canth.

Recipe:
 Hypochloritis calcici gr. octo.
 Misce cum decocti ratanhiae
 grammatibus ducentis et quin-
 quaginta.
 Stent per dimidiam horam in
 quiete, dein limpidum decan-
 tha.

Quies: rust.

Men neme 25 gram rad.
 ratanhiae.

Hypochl. calc. is slechts ge-
 deeltelijk in water oplosbaar.

22. R. Aven. excort. 10,0. Recipe:
 Coq. c. lact. Avenae excorticatae gr. decem.
 vacc q. s. per Coque cum lactis vaccini quan-
 quadr. hor. Col. tum satis per quadrantem
 per. tel. ut f. horae.
 col. 250,0, Cola per telam ut fiat colatura
 Mell. cois 30,0, grammatum ducentorum et
 S. garg. Mellis communis gr. triginta.
 Sign.: gargarisma.

--

Avena excorticata = gepelde
 haver.
 tela = gaas.

--

23. R: Cap. pap. alb. immat. Recipe:
 sicc. a sem. lib. $\frac{3}{4}$ i. Capitum papaveris albi imma-
 Coq. aq. pluv. ad col. turorum siccorum a seminibus
 $\frac{3}{4}$ Viij. liberatorum unciam unam.
 Tinct. myrrh. $\frac{3}{4}$ β . Coque aqua pluviali ad cola-
 turam unciarum octo.
 Tincturae myrrhae semunciam.

--

Waarom wordt het zaad
 verwijderd?

De tinct. druppelsgewijze bij
 de koude colatuur wegen.

Tinct. myrrh.: myrrha 1 dl.
 Spir. fort. 5 dln.

--

24. R: Scammon. Halepp. $\frac{3}{4}$ β , Recipe:
 Rad. turp. $\frac{3}{4}$ i, Scammonii Haleppensis
 Tub. jalapp. $\frac{3}{4}$ i β , unciam dimidiam,
 alcohol (90⁰/0) $\frac{3}{4}$ X viij, Radicis turpethi drachmam
 unam,

Dig. per aliq. hor. et
 adde sir. freq. ex:
 Fol. senn. $\frac{3}{4}$ i β ,
 inf. in aq. $\frac{3}{4}$ vj,
 Sacch. alb. $\frac{3}{4}$ iv.
 Ant. mixt. filtr. amb.
 liq. per. bib.

Tuberis jalappae sesquidrach-
 mam,
 Alcoholis (continentis partes
 centesimas nonaginta alcoholis
 absoluti) uncias duodeviginti.
 Digere per aliquot horas et
 adde sirupum frequentem ex:
 foliorum sennae sesquiuincia,
 infusa in aquae unciis sex,
 Sacchari albi unciis quatuor.
 Ante mixtionem filtra ambos
 liquores per bibulam.

frequens = voortkomende.

--

25. R: Ol. olivar. 30,0,
 Extr. cannab. ind. 1,0,
 Sacch. lactis 15,0,
 Mur. morph. 0,100.
 M. F. l. a. emuls. 250,0.
 S. O. 2 h. c.

Recipe:
 Olei olivarum gr. triginta,
 Extracti cannabidis indicæ gram-
 ma unum,
 Sacchari lactis gr. quindecim,
 Muriatis morphini decigramma
 unum.
 Misce. Fiat lege artis emulsio
 grammatum ducentorum et
 quinquaginta.
 Sign.: Omni bihorio cochlear.

't Extract worde onder een
 paar gram der sacch. lactis
 fijn verdeeld; dan gemengd met
 de benoodigde 15 gram gom,
 waarmede de olie wordt ge-
 emulgeerd. De overige sacch.
 lactis wordt in een gedeelte
 van 't water opgelost, evenals
 de morphine.

Benoodigde hoeveelheid water 189 gram.
 Extr. cannab. ind. max. dos.:
 0,100 p. d.; 0,400 d. d.

26. R:	Sol. sap. kal.	$\frac{6}{30}$,	Recipe:	Solutionis saponis kalini gr.
	Ol. jec. as.	100,0,		triginta e grammatibus sex,
	Glycerin.	15,0.		Olei jecoris aselli gr. centum,
	Ol. bergam. gtt.	XV.		Glycerini gr. quindecim,
				Olei bergamottae guttas quindecim.

Los eerst de zeep op in 24 gram water en druppel hierbij steeds roerende de beide oliën. Er vormt zich een goede emulsie.

27. R:	Gelat. alb.	1,500,	Recipe:	Gelatinae albae sesqui-
	Phosph. natr.	5,0,		gramma,
	Ol. olivar.	10,0,		Phosphatis natrici gr. quinque,
	Aq. cois.	200,0.		Olei olivarum gr. decem,
	M.			Aquae communis gr. ducenta.

Los de gelatine bij zachte warmte op in 100 gram water, hierin de phosph. natr. en voeg onder sterk schudden dan de olie toe. Eindelijk verdunt men met 't overige water. De op deze wijze verkregen emulsie houdt zich tamelijk lang goed.

28. R: Extr. fil. mar. 4,0,
 Muc. gm. mim. q. s.
 Sir. cinnam. 30,0.
 M. D. S. In 2 vic. intr. $1\frac{1}{2}$ h.
 ventr. vac. sum.

Recipe :
 Extracti filicis maris gr. quatuor,
 Mucilaginis gummi mimosae quantum satis,
 Sirupi cinnamomi gr. triginta.
 Misce. Da. Signa: In duobus vicibus intra dimidiam horam ventre vacuo sumendum.

(In 2 keeren binnen een half uur nuchteren te nemen).

— —

Venter == buik (hier maag).
 Vacuus == ledig.

— — —

Benoodigde hoeveelheid gom
 == 8 gram == 20 gr. mucilago.

— — —

29. R: Ol. tereb. 10,0,
 M. F. l. a. emuls. 150,0.

Recipe :
 Olei terebinthinae gr. decem.
 Misce. Fiat lege artis emulsio grammatum centum et quinquaginta.

— — —

Voeg de olie en 10 gram gom samen, met 20 gram water, en roer stevig. Naderhand 't overige water. Deze methode leidt sneller tot het doel dan het druppelen der olie onder de mucilago.

— — —

Anvers.

30. R: Looch alb. Paris. 150,0,
 Aq. laurocer. 8,0,
 Mur. apomorph. 5,
 centigr. 25,0.
 Sir. codeïn.

Recipe :

Looch albi Parisiensis gr. centum et quinquaginta,
 Aquae laurocerasi gr. octo,
 Muriatis apomorphini centigr. quinque,
 Sirupi codeïni gr. viginti et quinque.

Looch alb. Paris.:

Sir. amygdalar.	250
Aq. naphae.	84
olei amygdal.	84
p. tragacanth.	6
Aquae	576
	1000

Voor 150 gram worden de hoeveelheden dus:

Sir. amygdal.	37,5
Aq. naph.	12,6
Olei amygd.	12,6
p. tragac.	0,9
Aquae	86,4

— —

Sir. amygdal. wordt bereid uit :

Amygdal. dulc.	165
" amar.	45
aq. ad. emuls.	404
Sacchari	580
Aq. naphae	16
	1000

Voor de benoodigde 37,5 gram hebben we dus noodig:

Amygd. dulc.	6,2
" amar.	1,7
Aq. ad emuls.	15
Sacchari	21,7
Aq. naphae	0,6

Nemen we in plaats van de suiker Sir. simplex (36,1 gram,

die de vereischte 21,7 gram suiker bevat) en dus 14,4 gr. water minder; rekenen we er verder op, dat we moeten nemen 4 gr. aq. lauroc. (de onze is dubbel zoo sterk) en dus 4 gr. water meer, dan is de praktische bereiding aldus:

Emulgeer 6,2 gr. zoete en 1,7 gr. bittere amandelen met water tot 86 gr. emulsie. Emulgeer met deze emulsie de tragac. en olie; voeg 13,2 gr. aq. naph. en 4 gr. aq. lauroc. toe en $(36,1 + 25)$ 60,1 gr. sir. simpl. en eindelijk 50 milligr. codein. in een weinig spiritus opgelost, en de apomorph. opgelost in 5 gram water.

(Afleveren in zwart glas).

— —

Sir. codein:

2 dln. cod. in spir. opgelost
met sir. simpl. tot 1000 dln.

Codein max. dos.:

0,050 p. d.; 0,200 d. d.

Mur. apomorph. max. dos.:

0,010 p. d.

0,050 d. d.

— —

Paris.

31. R: Acid. chlorhydr. gr. 5,0
Extr. sem. hyosc.
nigr. ctgr. 10,0
Aq. pur. gr. 240,0
Hydrol. lauroc. gr. 10,0
Sir. de croc. gr. 25,0
S. Us. conn.

Recipe:

Acidi chlorhydrici gr. quinque,
Extracti seminum hyoscyami
nigri centigr. decem,
Aquae purae gr. ducenta et
quadraginta,
Hydrolati laurocerasigr. decem,
Sirupi de croco gr. viginti et
quinque.

Sign.: usage connu.

Het zoutzuur v. d. Franschen Codex bevat 34,7⁰/₀ zuur, het onze 25⁰/₀, wij nemen dus 6,8 gr. geconcentr. of 13,6 gram verdund zoutzuur.

De aqua lauroc. is de helft slapper dan de onze; we nemen dus 20 gr. aq. lauroc. (en 10 gram water minder).

Sir. de croc.: 25 dln. saffraan, 440 dln. roode wijn, 560 suiker.

32. R: Saccharol. caragh. 25,0,
Sacch. alb. pulv. 8,0.
In baln. aq. solv.
in aq. dep. 65,0.
Post sol. mixt.
red. ad pond. 98,0,
et adde:
Aq. naph. 2,0.
In loc. frig. per aliq.
hor. sep. ut cogel.

Recipe:
Saccharolati caragheen gr.
viginti et quinque,
Sacchari albi pulverati gr. octo.
In balneo aquae solve in aquae
depuratae grammatibus sexaginta et quinque.
Post solutionem mixturam redige ad pondus grammatum nonaginta et octo et adde:
Aquae naphae gr. duo.
In loco frigido per aliquot horas sepone ut coget.

Sepone = 2e p. sing. imp.
van sepono, sui, situm III
= neerzetten. Coget = 3e
p. sing. praes. conj. van Cogelo I R: = stijf worden.

Sacchar. Caragh = Dec. Caragh.
met suiker tot droog verdampt.

— —

Recipe:

33. R: Sulf. ferros. 6,0,
Codein. 0,200.
M. F. pil. C.

Sulfatis ferrosi gr. sex,
Codeini milligr. ducenta.
Misce. Fiant pilulae centum.

— —

Codeïne en 't ijzerzout ver-
dund bij elkaar, daar de code-
ïne als base werkt en dus hy-
dras ferrosus zou vormen.

Massa maken met pulv. pro
pilulis.

— —

Recipe:

34. R: Nitr. argent. 0,300,
Seb. taur. 5,0,
Paraff. liq. q. s. ut
f. pil. LX.
Ol. cac. liquef. involut.
pil. sep. ut refrig.;
post tripl. iterat. huj.
operat. obd. kerat. ope
sol. ammon. et sicc.
loc. tep.; hoc ter iter.

Nitratis argentici milligr. tre-
centa,
Sebi taurini gr. quinque,
Paraffini liquidi quantum sa-
tis,
ut fiant pilulae sexaginta.

Oleo cacao liquefacto invo-
lutas pilulae seponantur ut re-
frigerent: post triplicem itera-
tionem hujus operationis ob-
ducantur keratino ope soluti-
onis ammoniacalis et siccentur
loco tepido; hoc ter iteretur.

— —

Seb. taur. = ossetalg.

Plantenpoeders mogen nim-
mer in gekerat. pillen worden
gebruikt. Met cacaoboter be-
dekken gaat zeer goed, als men
weinig pillen in een warm

dampschaaltje rolt in weinig
gesmolten ol. cacao, en dan
spoedig op papier verdeelt.

— —

35. R: Ung. hydrarg. 3,0.
F. pil. LX.

Recipe:
Unguenti hydrargyri gr. tria
Fiant pilulae sexaginta.

— —

Met ruim de dubbele hoe-
veelheid sacch. lactis geeft het
een vrij goede pillenmassa.
(Hoornen pillenbord.)

— — —

36. R: Nitr. arg. gr. iβ.
" kalic. ʒi.
Mass. resin. q. s.
ut. f. pil. XXX.

Recipe:
Nitratis argentici sesqui-
granum,
Nitratis kalici drachmam
unam,
Massae resinosae quantum
satis,
ut fiant pilulae triginta.
(Hoornen pillenbord.)

— — —

Mass. res. dat eene goede
massa met zouten geeft is een
saamgesmolten mengsel van
cera 1 dl.
axung. 5 dln.
coloph. 3 dln.

— — —

Nitr. arg. max. dos.:
0,030 p. d.
0,200 d. d.

— — —

37. R: Jod. hydrarg. 0,750,
 flav. 2,0.
 Hypochl. calc. 2,0.
 Succ. et p. rad. liq. aa
 q. s. ut f. pil. LX.
 S. O. 2 h. p. ij.

Recipe :
 Jodeti hydrargyrici flavi mil-
 ligr. septingenta et quinquaginta,
 Hypochloritis calcici gr. duo,
 Succ. et pulveris radice li-
 quiritiæ ana quantum satis ut
 fiant pilulæ sexaginta.
 Sign.: Omni bihorio pilulas
 duas.

— —

Hypochl. calc. als oxyde-
 rende stof zal aanleiding geven
 tot vorming van jod. hydrar-
 gyricum, wat veel giftiger is.
 Jod. hydrargyros. max. dos. :
 0,050 p. d.
 0,200 d. d.

— —

38. Rep. pil. 30,9,93 pp.

Repetantur pilulæ die tricesi-
 mo mensis noni anni millesimi
 octingentesimi nonagesimi ter-
 tii præscriptæ.

— —

39. R: Extr. aloës 1,0,
 Natr. carb. acid. 5,0.
 Extr. gentian. aa
 M. F. pil. C.

Recipe:
 Extracti aloës gramma unum,
 Natrii carbonici acidi,
 Extracti gentianæ ana gr.
 quinque.
 Misce. Fiant pilulæ Centum.

— —

Natr. carb. acid. = Bicarb.
 natr.

— —

Men voege een plantenpoe-

der toe, en late de massa eenigen tijd, tamelijk warm, staan, totdat de koolzuurontwikkeling, die toch niet te vermijden is, is afgelopen.

40. R: Sulf. ferros.
 Carb. kalic. āā 16,0,
 P. gm. tragac. 4,0.
 Sal. ass. trit. liquef.
 add. gm. et mass. in
 pil. XC. div. quas p.
 cinn. consp.
- Recipe:
 Sulfatis ferrosi,
 Carbonatis kalici ana gr. se-
 decim,
 Pulveris gummi tragacanthae
 gr. quatuor.
 Salibus assidua trituratione li-
 quefactis, adde gummi, et
 massam in pilulas nonaginta
 divide, quas pulvere cinna-
 momi consperge.

--

Bij samenwrijven der beide zouten heeft dubbelontleding plaats, en daardoor vrij worden van 't kristalwater van 't ijzerzout.

assiduus = vlijtig,
 gedurig.

41. R: Lycopod. 35,0.
 Nitr. kalic. 15,0,
 Aq. ciaoi q. s. ut f.
 past. e qua form. con.
 parv. L, quos loc. tep.
 sicc.
- Recipe:
 Lycopodii gr. triginta et quin-
 que,
 Nitratis kalici gr. quindecim,
 Aquae cinnamomi quantum
 sufficit ut fiat pasta, e qua
 formentur coni parvi quinquaginta, quos loco tepido sicca.

Men wrijve eerst de lycop. tot ze vochtig begint te worden, voegt de nitr. kal. dan toe; benevens een paar grammen tragacanth, en maakt op gewone wijze eene pillenmassa met 't kaneelwater. De kegeltjes worden na de verdeeling op 't pillenbord met de hand gevormd.

— —

Recipe:

42. ℞: Cocaïn. mur. 0,100,
Sacch. alb.
P. gummos. āā 5,0.
F. mass. quam ope
mach. pil. div. in part.
aeq.. C. et in troch.
red. Troch. form. per.
2 hor. in appar. exsicc.
dep. et disp. in lag.
ben. obtur.

Cocaïni muriatici milligr. centum,

Sacchari albi,

Pulveris gummosi ana gr.

quinque.

Fac massam, quam ope machinae pilularis divide in partes aequales centum et in trochiscos redige. Trochiscos formatos per duas horas in apparatu exciccatorio depone et dispensa in lagena bene obturata.

— —

Redigo, egi, actum III = tot iets maken.

Appar. exsicc. = droogtoestel.

Obturo ℞ I = sluiten.

— —

Recipe:

43. ℞: Codeïn. 0,030,
P. sacch. alb.
Far. sec. cer.
Glycer. āā q. s.
ut f. mass. 0,450,

Codeïni milligr. triginta,

Pulveris sacchari albi,

Farinae secalis cerealis,

Glycerini ana quantum satis,

ut fiat massa milligrammatum

quam div. in gran. xxx.
D. arg. obd.

quadringentorum et quinquaginta, quam divide in granula triginta.
Dentur argento obducta.

— —

Far. sec. cer. = roggemeel.

— —

44. R: Elect. lenit. q. s.
Evap. in baln. aq. ad
consist. id. Ex. hac.
massa form. tabul. pond.
1,0 XXV.
Primo obd. cac. dulci-
fic.; dein sacch. cryst.

Recipe:
Electuarii lenitivi quantum sa-
tis.
Evapora in balneo aquae ad
consistentiam idoneam. Ex hac
massa formentur tabulettae
ponderis grammatis unius, vi-
ginti et quinque.
Primo obducantur cacao dul-
cificato; dein saccharo crystal-
lisato.

— —

Dulcificatus = zoetgemaakt.

— —

Damp het elect. in ter dikte
van eene stevige pillenmassa.
Nadat men de tabletten den
vereischten vorm heeft gege-
ven, steekt men ze aan eene
speld, dompelt in een gesmol-
ten mengsel van

Cacao	24 dln.
Suiker	10 "
Cacaoboter	4 "

en laat even afdruijen. Terwijl
ze nog kleverig zijn, schudt ze
in grove suiker. Met een wei-
nig oefening, verkrijgt men

hierdoor zeer fraai uitziende tabletten.

— —

45. R: Mur. chinin. 0,200, Muriatis chinini milligr. du-
 Antipyr. 0,400, centa,
 Calom. Antipyrini milligr. quadringen-
 Santonin. aa 0,130. ta,
 M. F. p. XII. Calomelanos,
 Santonini ana milligr. centum
 et triginta.
 Misce. Fiant pulveres duode-
 cim.

— —

Na eenigen tijd wordt dit poeder grijs gekleurd; tevens is dan sublimaat aan te too-
 nen. Hierop dient natuurlijk te worden gewezen.

— —

Santoninum max. dos.:
 0,100 p. d.
 0,300 d. d.

— —

46. R: Mur. morph. 0,300, Muriatis morphini milligr. tre-
 P. Dover. 3,0. centa,
 Sacch. lact. q. s. Pulveris Doveri gr. tria,
 M. f. pulv. x. Sacchari lactis quantum satis.
 D. c. 10 pan. azijm. Misce. Fiant pulveris decem.
 S. 3 d. d. p. Dentur cum decem
 panibus azijmis.
 Sign.: ter de die pulverem.

·|—|·
 ·|—|·

— —

47. R: Extr. opii 0,500,
 Aq. lauroc. 30,0.
 D. S. 4 d. d. c. p.
 Den Heer Jansen.

Recipe:
 Extracti opii gramma dimi-
 dium,
 Aquae laurocerasi gr. trigin-
 ta.

Detur Signetur:
 Quater de die cochlear parvum.

— —

Pan. azijm. = ouwels.

— —

Mur. morph. max. dos.
 0,030 p. d.
 0,100 d. d.
 Extr. opii max. dos.
 0,050 p. d.
 0,200 d. d.

— —

Pulv. Doveri = p. opii 1 dl.
 p. ipecac. 1 dl.
 Sulf. kal. 8 dln.

— —

Pulv. Dor. bevat 1⁰/₁₀ morph.
 dus 3 gram p. Dov. bevatten
 30 milligr. morph. In de 10
 poeders zijn dus feitelijk 330
 milligr. morphine, hetgeen pro
 dosi 33 milligr. geeft en per
 dag 99 milligr. Nu komt er
 nog bij de morphine (18⁰/₁₀)
 uit het extr. opii. In de halve
 gram extr. is bevat 0,090
 morphine, per dag gebruikt de
 patient de helft van 't fleschje

= 0,045 morphine. In 't geheel
 dus per dag $99 + 45 = 144$
 milligr. morphine.

— —

48. It. pulv. ult. pp. Iterentur pulveres ultimo
 Sing. pulv. adde praescripti.
 Mur. morph. 0,003. Singulis pulveribus (aan ieder
 S. u. c. poeder)
 adde:
 Muriatis morphini milligr. tria.
 Sign.: usus cognitus.

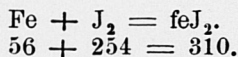
— —

49. R: Calc. phosph. 25,0, Recipe:
 Ferr. jodat. 2,0, Calcariae phosphoricae gr. vi-
 Sacch. lact. 20,0. ginti quinque,
 M. F. p. Ferri jodati gr. duo,
 Sacchari lactis gr. viginti.
 Misce. Fiat pulvis.

— —

(In een flesch afleveren).

— —



Hieruit volgt, dat men voor
 2 gram Jod. ferr. noodig heeft
 0,361 gr. ijzer en 1,639 gr.
 Jodium. Men neme de dubbele
 hoeveelheid ijzer en evenveel
 water, als men oorspronkelijk
 ijzer berekend heeft. Het ge-
 vormde jod. ferros. worde ter-
 stond met de melksuiker ge-
 mengd.

— —

ana gr. quatuor.

Sign.: externe.

Gemengd, geven beide stoffen een vloeibaar mengsel.

Phenolum max. dos.:

0,100 p. d.; 0,500 d. d.

Recipe:

53. R: Chlor. ammon. 8,0,
Carb. kalic. 15,0.
M. F. pulv. subt. cui
adde:
Spir. dil. q. v. ad paul.
humect. pulv.
D. in vitr. opt. claus.

Chlorethi ammonici gr. octo,
Carbonatis kalici gr. quinde-
cim.
Misce. Fiat pulvis subtilis cui
adde:
Spiritus diluti quantum vis ad
paululum humectandum pul-
verem.

Da in vitro optime clauso.

Humectandum = acc.,
gerund. v. humecto I R =
bevochtigen,
Paululum = eenigszins.

Er zal de reuk naar ammo-
niak ontwikkelen tengevolge
der dubbele ontleding.

Recipe:

54. R: P. sang. drac. 4,0,
„ gm. kino 8,0,
Cin. sol. antiq. comb. 1,0.
M. F. p.

Pulveris sanguinis draconis gr.
quatuor,
„ gummi kino gr. octo,
Cineris solearum antiquarum
combustarum gramma unum.
Misce. Fiat pulvis.

Cinis = asch.

Solea = schoenzool.

Antiquus = oud.

Comburo, ussi, ustum III =
verbranden.

— —

Recipe:

55. R: Extr. haemost. 3,0.
Div. in p. aeq. X.
D. in caps. Lim.

Extracti haemostatici gr. tria.
Divide in partes aequales decem.
Dentur in capsulis Limousin.

— —

Maak met een onschuldig
plantenpoeder een soort pillen-
massa, en lever deze verdeeld
in de capsules af.

— —

Recipe:

56. R: Antipyr.
Salic. natr. aa 4,0.
M. F. p. v i j in caps.
am.

Antipyrini,
Salicylatis natrici ana gr.
quatuor.
Misce. Fiant pulveres octo in
capsulis amylaceis.

— —

Men werke hier zeer vlug;
binnen korten tijd wordt het
eene olieachtige vloeistof.

— —

Recipe:

57. R: Merc. subl. corr. 0,100.
Jod. kal. 2,0,
Aq. rosar. 100,0,
Spir. vin. Gall. 20,0.
S. Ext.

Mercurii sublimati corrosivi
decigramma unum,
Jodeti kalici gr. duo,
Aquaë rosarum gr. centum,
Spiritus vini Gallici gr. viginti.
Sign.: externe.

— —

Het zich een oogenblik
vormende neerslag van jod.
hydrargyric. lost in de over-
maat jod.-kali weer kleurloos op.

Spir. vini Gall. = Fransche
brandewijn.

Merc. subl. corr. max. dos.

0,020 p. d.

0.100 d. d.

Recipe:

58. R: Acid. boric. pulv. 2,0,

Glycerin. 25,0.

D. S. gutt. ad aur.

Acidi borici pulverati gr duo,

Glycerini gr. viginti et quinque.

Da. Signa: guttulae ad aures.

Boorzuur is onder verwar-
ming in glycerine oplosbaar.

Recipe:

59. R: Salic. natr. 4,0,

Acid. sulf. dil. 6,0,

Spir. dil. 150,0.

M. F. lot.

Salicylatis natrici gr. quatuor,

Acidi sulfurici diluti gr. sex,

Spiritus diluti, gr. centum et

quinquaginta.

Misce. Fiat lotio.

Salic. natr. is in spirit. op-
losbaar. Na toevoeging van
't zuur, ontstaat vrij salicyl-
zuur, dat opgelost blijft, en
sulfas natricus, die neerslaat.
(wel oplosbaar in water, niet
in spirit.)

Acid. sulf. dil.:

Acid. sulf.

1 dl.

Aqua

5 dln.

— —

London 93. 11. 10th.

60. ℞: Plumb. acet. gr. ii s.s.

Alum. gr. i i j,

Vin. opii m. X X,

Spir. rest. fl. drn.,

Aq. dest. fl. oz.

Disp. liq. limp.

— —

For Mrs. Jones.

Recipe:

Plumbi acetatis grana duo et

dimidium,

Aluminis grana tria,

Vini opii minimis viginti,

Spiritus rectificati fluid drach-

mam,

Aquae destillatae fluid unciam.

Dispensetur liquor limpidus.

— —

Een minim = 0,059 c.M³.

dus ongeveer een drup.

" fluid drachma is ongeveer

3,5 c.M³.

" " uncia is ongeveer

28,4 c.M.³

— —

Er ontstaat een neerslag van
sulfas plumbi, dat moet wor-
den afgefiltreerd.

Vin. opii Brit. Pharm.:

Extract. opii 1 dl.

Cort. cinnamom. $\frac{1}{6}$ dl.Caryophyll. $\frac{1}{6}$ dl.

Sherry 20 dln.

Bevat ongeveer 1 $\frac{0}{10}$ morphine.

Spir. rect. Br. Ph. bevat

84 $\frac{0}{10}$ alcohol.

— —

61. R: Acet. plumb. 0,500,
 Carb. kalic. 6,0,
 Aq. dest 200,0,
 L. liq. Syd. 2,0.

Recipe:
 Acetatis plumbici gramma di-
 midium,
 Carbonatis kalici gr. sex,
 Aquae destillatae gr. ducenta,
 Laudani liquidi Sydenhami gr.
 duo.

— —

Er ontstaat een wit neerslag
 van loodcarbonaat, terwijl te-
 vens opium-alcaloïden zullen
 worden neergeslagen.

Acet. plumb. max. dos.:
 0,050 p. d.
 0,300 d. d.

— —

62 R: Eucalyptol. 10,0,
 Ol. Oliv. steril. 100,0.
 S. ad. inj.

Recipe:
 Eucalyptoli gr. decem,
 Olei olivarum sterilisati gr.
 centum.
 S. ad injectionem.

— —

De olie wordt door eenvou-
 dige koking gesteriliseerd, en
 in, door koking, gedurende $\frac{3}{4}$
 uur in water, gesteriliseerde
 flesch, met dito kurk gesloten,
 gebracht. Na bekoeling wordt
 de Eucalyptol. toegevoegd.

— —

63. R: Merc. subl. corr. 1,0,
 Sal. ammon.
 „ culin. aa 20,0,
 Aq. destill. 400,0,
 L. liq. Syd. 4,0.
 Ant. add. laud. sol filtr.
 S ext.

Recipe:
 Mercurii sublimati corrosivi
 gramma unum,
 Salis ammoniaci,
 „ culinaris ana gr. viginti,
 Aquae destillatae gr. quadrin-
 genta,

Laudani liquidi Sydenhami gr.
quatuor.

Ante additionem laudani
solutio filtretur.

Sign.: externe.

Merc. subl. corr. vormt met
de beide chloriden zeer oplos-
bare dubbelzouten.

Recipe:

64. R:	Nitr. arg.	0,100,	Nitratis argenti decigramma
	Chloret. natr.	1,0,	unum,
	Aq. destill.	100,0.	Chloreti natrici gramma unum,
	Inst. ac. nitr. pur.		Aquae destillatae gr. centum.
	don. f. sol. limp.		Instilla acidum nitricum pu-
	S. ext.		rum donec fiat solutio limpida.
			Signetur: externe.

Instilla = 2e p. sing. imp.
van instillo I. R. = indrup-
pelen.

Het gevormde chloorzilver
lost in salpeterzuur niet op;
eene heldere oplossing ontstaat
niet.

Recipe:

65. R:	Sulf. ferros.	6,0,	Sulfatis ferrosi grammata sex,
	Permang. kal.	5,0,	Permanganatis kalici gr.
	Aq. dest.	300,0.	quinque,
	M. D. S. Coll. or.		Aqua destillatae gr. trecenta.
			Misce. Da. Signa: collutio oris.

Er zal hier een troebele, bruine vloeistof ontstaan, daar het ijzerzout door het permanganaat wordt geoxydeerd, waarbij tevens eene onoplosbare mangaanverbinding neerslaat. Was tevens vrij zuur aanwezig, dan zou de vloeistof helder gebleven zijn.

— —

- | | | | |
|-----------------------|--------|---------|----------------------------------|
| 66. R: Hypochl. calc. | 10,0. | Recipe: | Hypochloritis calcici gr. decem. |
| Tere invic. et | | | Tere invicem et sensim affunde |
| sens. aff. aq. rosar. | 300,0, | | aquae rosarum gr. trecenta, |
| et post clarif. | | | et post clarificationem liquori |
| liq. limp. adm. | | | limpido admisce: |
| Muc. gm. acac. | 50,0. | | Mucilaginis gummi acaciae gr. |
| | | | quinquaginta. |

— —

gm. acaciae = gm. arabic.,
 Invicem = afwisselend, nu en dan,
 Sensim = langzamerhand,
 Clarificatio = helderwording.

— —

Men late dus bezinken.
 Muc. gm. arab. = 2 dln. gom.
 = 3 dln. water.

— —

- | | | | |
|------------------------|--------|---------|---------------------------------|
| 67. R: Salic. phen. | 5,0, | Recipe: | Salicylatis phenylci gr. quin- |
| Spir. frum. | 100,0, | | que, |
| Tinct. cocc. | 4,0, | | Spiritus frumenti gr. centum, |
| Ol. m. pip. | | | Tincturae coccionellae gr. qua- |
| Ol. gaulth. āā gtt. V. | | | tuor, |
| S. coll. or. | | | Olei menthae piperitae, |

Olei gaultheriae ana guttas
quinque.

Sign.: collutio oris.

— —

Salol is in spiritus oplosbaar.
Spir frum. = brandewijn. Als
surrogaat hiervan kan men
gebruiken een mengsel van 2
dln. spir. fort. en 3 dln. water
(gemeten).

— —

68. R:	Aq. vulner.	150,0,	Recipe:	Aquae vulnerariae gr.
	Sulf. kal. al			centum et quinquaginta,
	„ zinc. āā	4,0.		Sulfatis kalico-aluminici,
	Solve. S. ext.			„ zinci ana gr.
				quatuor.
			Solve. Sign.: externe.	

— —

Aq. vulner. = spir. traumaticus = een spiritueus destillaat van fol. salviae, melissae, rosmarini, herb. thymi, majoranae, flor. lavandulae.

In spiritus evenwel zijn de beide sulfaten onoplosbaar.

— —

	Paris 15 Nov. '93.	Prenez:
69. P.	Apoz. blanc 250 gr.	Apozème blanc deux cents
	Jaune d'oeuf 1.	et cinquante grammes.
	S. clysm. nutr.	Jaune d'oeuf un.
	L'enfant de Mr. S.	Signé: clysm nutritif.
		(voedend lavement).

— —

Verscheiden Fransche doctoren schrijven hunne recepten in 't Fransch. Jaune d'oeuf = eidooier. Apozème blanc = Decoct. alb. Sydenh., dat volgens den Franschen Codex evenwel wordt bereid: door koking van phosphas calcis, gom, broodkruim en suiker met water en later toevoeging van aq. naphae.

— —

70. Rep. lin. nud. tert. pp. Repetatur linimentum nudius tertius praescriptum.

— —

Nudiustertius = eergisteren.

— —

- | | | | | |
|--------|-----------------|-------|---------|---------------------------------|
| 71. R: | Styrac. liquid. | 20,0, | Recipe: | Styracis liquidi gr. viginti, |
| | Bals. peruv. | 10,0, | | Balsami peruviani gr. decem, |
| | Ol. olivar. | 50,0. | | Olei olivarum gr. quinquaginta. |

— —

Na eenigen tijd zal zich een harsachtige stof aan den wand der flesch afzetten. Toevoeging van enkele grammen spiritus verhindert dit, en doet 't mengsel homogeen blijven.

— —

- | | | | | |
|--------|-------------------|--|---------|---------------------------------|
| 72. R: | Rad. Helen. subt. | | Recipe: | Radici Helenii |
| | pulv. 30,0. | | | subtile pulverati gr. triginta. |
| | Adde sed. agit. | | | Adde sedulo agitans aquae de- |

aq. dep. circ.	50,0.	puratae circiter gr. quinquaginta,
Post mixt. c.		
ad suill.	60,0,	Post mixtionem cum adipis
aq. part. evap. in		suilli grammatibus sexaginta,
baln. aq. usqued. pond		aquam partem evapora in bal-
120,0 sit.		neo aquae usquedum pondus
		grammatum centum et viginti
		sit.

 Sedulo = vlijtig.
 circiter = ongeveer.
 partim = gedeeltelijk.
 usquedum = totdat.

 Recipe:
 73. R: Extr. chin. f. 4,0, Extracti chinae fusci gr. qua-
 Ad. ped. taur. 50,0, tuor,
 Ol. cac. 10,0. Adipis pedom tauri gr. quin-
 Ol. bergam. gtt. XX. quaginta,
 Olei cacao gr. decem,
 „ bergamottae guttas vi-
 ginti.

 Adeps ped. taur. = osse-
 klauwenvet (door koking der
 klauwen met water, en af-
 schepping van 't bovendrijven-
 de vet verkregen).

De ol. cac. wordt onder 't
 vet gesmolten; 't extract eerst
 met warm water tot eene
 mellago gemaakt.

 Recipe:
 74. R: Cer. alb. 8,0, Cerae albae gr. octo,

Mast.	4,0,	Mastiches gr. quatuor,
Ol. amygd. dulc.	12,0,	Olei amygdalarum dulcium gr.
Len. cal. liq.; adde:		duodecim,
Opil pulv.	0,400,	Leni calore liquefac;
Coccion.	0,500,	adde:
Ol. caryoph. gtt. Xij.		Opil pulverati milligr. quadrin-
M. Form. in bac. crass.		genta,
cal. script.		Coccionellae milligr. quingenta,
S. tandwas.		Olei caryophyllorum guttas duo-
		decim.
		Misce. Formetur in bacillis
		crassitudinis calami scriptorii.

Cal. script. = schrijffen.

75. B:	Ac. plumb. bas.	4,0,	Recipe:	Acetatis plumbici basici gr.
	Axung. petr.	30,0,		quatuor,
	Extr. bellad.	2,0.		Axungiae petrolei gr. triginta,
				Extracti belladonnae gr. duo.

Daar vaseline geen vet is,
heeft hier geen verzeeping
plaats; 't is hier dus 't zelfde,
wat men 't eerst onder de
vaseline mengt.

Acet. plumb. bas.:
 Acet. plumb. 30 dln.
 Lithargyr. 10 dln.
 Aquae 100 dln.
 (Bevat 18% lood)
 Extr belladonn. max. dos. 0,020
 p. d.; 0,080 d. d.

		Recipe:	
76. R:	Vasel.	30,0,	Vaselini gr. triginta,
	Oxyd. zinci	4,0,	Oxydi zincici gr. quatuor,
	P. tragac.		Pulveris tragacanthae
	Glycer. aa	5,0.	Glycerini ana gr. quinque.

— —

Meng de tragacanth en de glycerine, en laat eenigen tijd staan. Meng 't oxyd (goed fijn) onder de vaseline, en dan 't eerste mengsel er bij.

— —

		Recipe:	
77. R:	Lanol. anhydr.		Lanolini anhydrici,
	Hydrarg. met. aa	10,0.	Hydrargyri metallici ana gr.
	M. exact.		decem.
		Misce exacte.	

— —

Voeg af en toe eenige druppels chloroform toe, dan zal de menging in korten tijd geschied zijn. De chloroform verdampft weer gedurende 't wrijven.

— —

		Recipe:	
78. R:	Cerae	10,0,	Cerae gr. decem,
	Camph.	3,0,	Camphorae gr. tria,
	Ol. oliv.	30,0,	Olei olivarum gr. triginta,
	Extr. ratanh.	4,0.	Extracti ratanhiae gr. quatuor.
	M. F. ung.		Misce. Fiat unguentum.

— —

Los de kamfer op in een gedeelte olie; smelt de cera

(flava) met de rest olie; laat onder voortdurend roeren half bekoelen en meng met de kamferoplossing.

Het extract, met een weinig kokend water tot een mellago aangemengd, wordt dan toegevoegd.

Recipe:

79. R.: Herb. sabin.	10,0.	Herbae sabinæ gr. decem.
Cont. c. aq. ferv.		Contere cum aqua fervida ad
ad pult. et adde:		pultem et adde:
Axung.	30,0.	Axungiae gr. triginta.
Calef. don. omn.		Calefac donec omnes partes
part. aq. avol.;		aquae avolaverunt; exprime et
expr. et adde:		adde:
Cer. flav.	10,0.	Cerae flavae gr. decem.
Solve len. cal. et col.		Solve leni calore et cola.

Puls = brij.

Avolo R. I. = wegvliegen.

Recipe:

80. R.: Jod. pur. Gall.	0,300,	Jodii puri Gallici milligr. tre-
Ung. cin.	30,0.	centa,
S. ext.		Unguenti cinerei gr. triginta.
		Sign.: externe.

De jodium met aether eerst fijngewreven. De kleur zal groenachtig worden, door vorming van jod. hydrargyros.

Jodium max. dos.:

0,030 p. d.

0,150 d. d.

Recipe:		
76. R: Vasel.	30,0,	Vaselini gr. triginta,
Oxyd. zinci	4,0,	Oxydi zinci gr. quatuor,
P. tragac.		Pulveris tragacanthae
Glycer. aa	5,0.	Glycerini ana gr. quinque.

— —

Meng de tragacanth en de glycerine, en laat eenigen tijd staan. Meng 't oxyd (goed fijn) onder de vaseline, en dan 't eerste mengsel er bij.

— —

Recipe:		
77. R: Lanol. anhydr.		Lanolini anhydrici,
Hydrarg. met. aa	10,0.	Hydrargyri metallici ana gr.
M. exact.		decem.
Misce exacte.		

— —

Voeg af en toe eenige druppels chloroform toe, dan zal de menging in korten tijd geschied zijn. De chloroform verdampt weer gedurende 't wrijven.

— —

Recipe:		
78. R: Cerae	10,0,	Cerae gr. decem,
Camph.	3,0,	Camphorae gr. tria,
Ol. oliv.	30,0,	Olei olivarum gr. triginta,
Extr. ratanh.	4,0.	Extracti ratanhiae gr. quatuor.
M. F. ung.		Misce. Fiat unguentum.

— —

Los de kamfer op in een gedeelte olie; smelt de cera

(flava) met de rest olie; laat onder voortdurend roeren half bekoelen en meng met de kamferoplossing.

Het extract, met een weinig kokend water tot een mellago aangemengd, wordt dan toegevoegd.

- | | | | | |
|--------|-------------------------|-------|---------|-------------------------------|
| 79. R: | Herb. sabin. | 10,0. | Recipe: | Herbae sabiniae gr. decem. |
| | Cont. c. aq. ferv. | | | Contere cum aqua fervida ad |
| | ad pult. et adde: | | | pultem et adde: |
| | Axung. | 30,0. | | Axungiae gr. triginta. |
| | Calef. don. omn. | | | Calefac donec omnes partes |
| | part. aq. avol.; | | | aquae avolaverunt; exprime et |
| | expr. et adde: | | | adde: |
| | Cer. flav. | 10,0. | | Cerae flavae gr. decem. |
| | Solve len. cal. et col. | | | Solve leni calore et cola. |

Puls = brij.
Avolo R. I. = wegvliegen.

- | | | | | |
|--------|-----------|--------------|---------|----------------------------------|
| 80. R: | Jod. pur. | Gall. 0,300, | Recipe: | Jodii puri Gallici milligr. tre- |
| | Ung. cin. | 30,0. | | centa, |
| | S. ext. | | | Unguenti cinerei gr. triginta. |
| | | | | Sign.: externe. |

De jodium met aether eerst fijngevreven. De kleur zal groenachtig worden, door vorming van jod. hydrargyros.

Jodium max. dos.:

0,030 p. d.

0,150 d. d.

81. B:	Empl. diap.	15,0
	Ol. olivar.	
	aq. ro sarãã	5,0
	Acid. salic.	0,500
	Jod. kal.	0,400
	S ext.	

Recipe:
Emplastri diapalmae gr. quin-
decim,
Olei olivarum,
Aqua rosarum ana gr. quinque,
Acidi salicylici gramma
dimidium,
Jodeti kalici milligr.
quadringenta.
Sign. externe.

De pleister bij zachte warmte gesmolten worde gemengd met de olie, waarin de acid. salic. is opgelost; daarna druppels-gewijze er bij de oplossing van jod. kali in 't rozenwater. Door vorming van jod. plumb. wordt de zelf geel.

82. R: Chlor. hydrarg. 3,0.
ammon. 2,0.
Jodof. 20,0.
Axung. porc. M.

Recipe:
Chloreti hydrargyrico-ammoni-
ci gr. tria,
Jodoformyli gr. duo,
Axungiae porcinae gr. viginti.

Na eenigen tijd zal de zelf rood worden, vooral aan 't directe zonlicht, door vorming van jod. hydrargyric.

83. R: Camphor.	5,0,
Ung. neap.	30,0,
Tot. ung. pond.	
sit	35,0.

Recipe :
Camphorae gr. quinque,
Unguenti neapolitani gr. tri-
ginta,
Totius unguenti pondus sit
grammatum trigintaet quinque.

Er blijkt uit 't voorschrift, dat de Camphora, na gepulveriseerd te zijn, droog onder de zalf moet worden gemengd, wat zeer goed gaat, als men de zalf bij kleine gedeelten toevoegt.

Ung. neapol.: 25 dln. kwik.
75 dln. reuzel.

Recipe:

84. R: Coloph.	4,0,	Colophonii gr. quatuor,
Extr. aloës	2,0,	Extracti aloës gr. duo,
Axung.	30,0.	Axungiae gr. triginta.

Smelt de coloph. met een gedeelte reuzel.

Roer het extract met een weinig water aan tot een melago, hierbij de overige reuzel, en meng dan met 't bekoelde eerste mengsel.

Recipe:

85. R: Acid. arsenic.	2,0,	Acidi arsenicosi gr. duo,
Phen. cr.		Phenoli crystallisati
Mur. morph	aa 1,500.	Muriatis morphini ana gramma
M. F. past. dent.		unum et dimidium.
		Misce. Fiat pasta dentaria.

Phenol en mur. morph. leveren samen eene vloeistof.

86. R: Empl. hydrarg.
 „ bellad āā q. s.
 ut f. empl. rot. c. rad.
 int. 9 c.M., c. rad. ext.
 10 c.M., supr. cor.
 Marg. empl. adh. obd.

Recipe:
 Emplastri hydrargyri,
 „ belladonnae ana
 „ quantum satis,
 ut fiat emplastrum rotundum
 cum radio interno centimetro-
 rum novem cum radio externo
 centimetrorum decem, supra
 corium.
 Marginem emplastro adhaesi-
 vo obduce.

— —
 rotundus = rond.

— —
 De te gebruiken hoeveelheid
 pleisters aldus te berekenen:
 't oppervlak is $9 \times 9 \times 3,14$
 c.M²., dus hoeveel. pleister
 $= 9 \times 9 \times 3,14 \times 0,150$
 $= 38$ gram ongeveer; dus
 empl. hydrarg.

„ bellad. āā 19.

De kwikpleister in een niet
 te warmen mortier kneden on-
 der de empl. bellad.

— —
 Empl. hydrarg. =
 25 dln. kwik, met reuzel, was
 en loodpleister tot 100 dln.
 pleister.

Empl. bellad.:

Empl. plumb.

Cerae

p. fol. bellad. āā 2.

ol. oliv. 1.

— —

87. R: Jod. pur. Gall. 0,200,
 Jod. Kal. 3,0
 Empl. plumb. q. s ut
 f. empl. rectang. long.
 9 et lat. 7 c.M.
 s cor. et c. marg. adh.

Recipe:
 Jodii puri Gallici milligr. ducenta,
 Jodeti kalici gr. tria,
 Emplastri plumbi quantum
 satis ut fiat emplastrum rec-
 tangulare, longitudine novem
 et latitudine septem centime-
 trorum
 supra corium et cum margine
 adhaesivo.

— — —
 Jod. kal. en jod. met een
 weinig water tot een papje
 afgeroerd en onder de week
 gemaakte emplastrum gekneed.
 Men heeft noodig $9 \times 7 \times$
 $0,150 = 9,45$ gram pleister.

Ter uitstrijking een steenen
 spatel te gebruiken.

(Deze maakt men warm, door
 in kokend water te leggen).

88. R: Empl. vesic. q. s.
 Ext. ten. s. lint. ut f.
 empl. circ. c. diam.
 c.M. 5, marg. adh. mun.
 P. lytt. ves. consp.

Recipe:
 Emplastri vesicatorii quantum
 sufficit.
 Extende tenuiter supra linteum
 ut fiat emplastrum circulare
 cum diametro centimetrorum
 quinque, margine adhaesivo
 munitum.
 Pulvere lyttæ vesicatoriae
 consperge.

— — —
 Tenuiter = dun (adv.)
 — — —

Men weet, dat in dit geval de hoeveelheid pleister niet berekend behoeft te worden. Een dunne laag is voldoende.

89. R: Coloph.

Succin. aa p. aeq.

M. F. empl. s. alut. c.
marg. adh. appl. reg.
front.

Recipe:

Colophonii,

Succini ana partes aequales.

Misce. Fiat emplastrum supra
alutam cum margine adhaesi-
vo, applicandum regione fron-
tali.

Regio frontalis = voorhoofd
(eig. de voorhoofdstreek.)

De vorm van een voorhoofd-
pleister is die van een halve
ellips, waarvan de langste (ge-
heele) as ongeveer 14 c.M. zij,
en de kortste (halve) as onge-
veer 5 c.M.

De berekening is dus:

$$\frac{14}{2} \times 5 \times 3,14 \times 0,120$$

milligr. pleister = 13,2 gram,
dus van elk 6,6 gram. Wrijf
beiden tot fijn poeder en maak
met spiritus eene pillenmassa,
ietwat aan den vochtigen kant.
Strijk deze uit op het (over
zijn geheele oppervlakte met
kleefpleister bedekte) zeemleer;
maak de oppervlakte met een
warne spatel glad, en laat
eenigen tijd liggen te drogen.
Men heeft dan in korten tijd
en met minder moeite een
even fraaie pleister, als door
smelting der beide harsen zou
zijn verkregen.

90. R: Tannin. 4,0. Recipe:
 F. bac. frag. V, Tannini gr. quatuor.
 long. c.M. 3. Fiant bacilli fragiles quinque,
 longitudine centimetrorum trium.

— —

Met water wordt eene pillenmassa gemaakt en deze uitgerold. Na korten tijd zijnde bacilli hard en broos.

— —

91. R: Mur. morph. 0,060. Recipe:
 But. cac. q. s. Muriatis morphini milligr. sexaginta,
 Ol. oliv. q. s. ut f. Butyri cacao quantum satis,
 mass. apt. Olei olivarum quantum satis
 M. F. bac. XII crass. ut fiat massa apta:
 3 m.M., long. 10 c.M. Misce. Fiant bacilli duodecim,
 crassitudinis millimetrorum trium,
 longitudinis decem centimetrorum.

— —

De benoodigde hoeveelheid but. cac. worde aldus berekend: De inhoud van een bac. is = oppervl. grondvl. $\times$ lengte.

Oppervl. grondvl. = straal $\times$ straal $\times$ 3,14 dus hier $1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2} \times 3,14$. Ende geheele inhoud = $1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2} \times 3,14 \times 100 \text{ m.M}^3 = 706 \text{ m.M}^3$. Het soort. gew. van ol. cac. is $\pm 0,9$. Dus weegt een bacil $706 \times 0,9 = \pm 635$ milligram. De geheele massa der 12 bac. weegt dus $12 \times 0,635 = 7,62$ gram.

— —

92. R: Extr. hyosc. 0,420, Extracti hyoscyami milligr.
 Red. c. gutt. nonn. quadringenta et viginti,
 aq. glyc. in mass. Redige cum guttis nonnullis
 pultif. et m. aquae glycerinatae in massam
 Butyr. cac. 18,0. pultiformem et misce,
 ant. len. cal. liquef. Butyri cacao grammatibus duo-
 Ex hac mass. form. deviginti,
 suppos. VI. antea leni calore liquefactis.
 Ex hac massa formentur sup-
 positoria sex.

Men neme massa voor 7
 suppos., wegens 't verlies, dat
 men heeft bij 't smelten, kne-
 den enz. Dus 490 milligr. ex-
 tract, 21 gr. ol. cacao. Van
 deze massa wege men dan
 telkens zooveel af, als een
 suppos. moet wegen.

Extr. hyosc. max. dos.:
 0,050 p. d.
 0,300 d. d.

93. R: Sulf. natr. dil. 10,0, Sulfatis natrici dilapsi gr. de-
 Sap. medic. 20,0. cem,
 M. F. supp. X. Saponis medicati gr. viginti.
 Misce. Fiant suppositoria de-
 cem.

Sulf. natr. dil. = Sulf. natr.
 exsiccant.

Met glycerine massa maken.

94. R: Segm. chart. nit. crass.
8 c.M. long., 6 lat. 2.
Obteg. unam utriusq.
pag. aequal. strat. ten.
mixt. len. cal. fact.
ex:
Coloph. part. 10,
Pic. liq. " 7,
Cer. flav. " 3.
Superf. obtect. chart.
bib. ol. oliv. immers.
obduct. disp. in ch. cer.

Recipe:
Segmenta chartae nitentis,
crassioris, centimetros octo
longa, sex lata duo.
Obtege unam utriusque pagi-
nam aequaliter strato tenui
mixturae, leni calore factae,
ex:
Colophonii partibus decem,
Picis liquidae " septem,
Cerae flavae " tribus.
Superficiebus obtectis, charta
bibula, oleo olivarum immer-
sa, obductis dispensa in charta
cerata.

Segmentum = stuk,
Nitens = glimmend (glad),
Obtego, xi, ctum III =
bedekken,
Immersus = gedrenkt.

95. R: Sap. superad. 45,0,
Lact. sulf.
Sulf. zinc. in p.
subt. red. aa 1,0,
Pic. liquid. 3,0.
Sap. in baln. aq. calef.,
add. cet. subst.;
agit. don. refrix.
et red. in form. id.
quam in stann. disp.

Recipe:
Saponis superadipati gr. qua-
draginta et quinque,
Lactis sulfuris,
Sulfatis zincici in pulverem
subtilem redacti ana gramma
unum,
Picis liquidae gr. tria.
Saponem in balneo aquae ca-
lefac, adde ceteras substantias;
agita donec refrixerit et redige
in formam idoneam quam in
stanniolo dispensa.

Sap. superad. = overvette
zeep.

Cet.subst. = overige stoffen.

--

Recipe:

96. R: Bacill. nasal. ij.
pond. gr. 2.
c. mass. gel. fact. et
cont. 2%₀.
extr. haemost.

Bacillos nasales duos, ponde-
ris grammatum duorum, cum
massa gelatinosa factos, et
continentes partes centesi-
mas duas extracti haemosta-
tici.

Recipe:

97. R: Sulf. cupric. 0.030,
Aq. dest. 1.0,
Glycer. 1.0,
Gelatin. 0.500.
M. F. bac. crass.
cal. script.
D. tal. dos. iv.

Sulfatis cuprici milligr.
triginta,
Aquae destillatae,
Glycerini ana gramma unum,
Gelatinae gramma dimidium.
Misce. Fiat bacillus,
crassitudinis calami scriptorii,
Dentur tales doses quatuor.

--

Los de sulf. cupri op in
weinig water en voeg dit bij
het gesmolten glyc. gelat.
mengsel, giet daarna uit in
cylinders van paraffine papier,
in nat zand gezet, tenzij men
speciale vormen mocht bezit-
ten.

Neem voor eventueel verlies
massa voor 5 of 6 stuks.

Sulf. cupri max. dos.:

0.130 p. d.

0.500 d. d.

--

98. R:	Lacc. in tab.	50,0,	Recipe:	Laccae in tabulis gr. quinquaginta,
	Ol. ricin.	20,0,		Olei ricini gr. viginti,
	Dermat.	10,0,		Dermatoli gr. decem,
	Alcoh. abs.	150,0.		Alcoholis absoluti gr. centum et quinquaginta,
	M. D. S. ext.			Misce. Da. Signa: externe.

— —

De fijn gewreven schellak en de olie lossen in den absoluten alcohol op, tot een zoogen. vernis. De dermatol worde daaronder gemengd. „Omschudden” op 't signatuur.

— —

99. R:	P. tub. saleb	10,0,	Recipe:	Pulveris tuberum saleb gr. decem,
	Glycer.	20,0,		Glycerini gr. viginti,
	Aq. dest.	200,0,		Aquae destillatae gr. ducenta,
	Jodof. farin.	10,0.		Jodoformi farinosi gr. decem.
	S.: ext.			Sign.: externe.

— — —

Meng de saleb af met 't kokende water, de jodof. met de glycerine. Na bekoeling bij elkaar.

— — —

100. R:	Jodof.	5,0,	Recipe:	Jodoformi gr. quinque,
	Solv. in lag. obsc.			Solve in lagena obscura in aetheris grammatibus quadraginta et quinque.
	Hac. sol. immerge fil.	45,0.		Hac solutione immerge filis
	bombyc. pur. tant. ut			

omn. plan. imbuant.
 Post bid. sicc. luc.
 rem. sol. temp. et
 immitte in lag. ben.
 claud.

bombycinos puros tantos ut
 omnes plane imbuantur. Post
 biduum sicca, luce remota, so-
 lita temperatura, et immitte
 in lagenam bene claudendam.

--

fili bombyc. = zijden draden.
 Imbuantur = 3e p. pl. praes.
 conj. van imbue = drenken.
 luce remota = van 't licht
 verwijderd.
 solita temperatura = bij
 gewone temperatuur.

f9045

Uitgave van D. B. CENTEN, *Amsterdam.*

GESCHIEDENIS

DER

Pharmacie in Nederland.

IN OPDRACHT

van de Nederlandsche Maatschappij ter

bevordering der Pharmacie

BEWERKT DOOR

W. STOEDER,

Oud-Voorzitter en Honorair lid van genoemde Maatschappij. Buitengewoon Hoogleeraar in de Artsenijbereidkunde aan de Amsterdamsche Universiteit.

464 Bladz. Prijs f 4.—; gebonden f 4.75.

Uitgave van D. B. CENTEN, *Amsterdam.*

Enkelvoudige en Samengestelde
GENEESMIDDELEN

(SIMPLICIA en GALENICA)

DOOR

L. VAN ITALLIE,

Apotheker te Rotterdam.

Prijs: f 2.25; fr. p. p. f 2.35.

„Dit boekje heeft voornamelijk ten doel, den aanstaanden geneeskundigen, bij de studie der Pharmacognosie als leid-draad te dienen, terwijl het bovendien ook voor de adspi-rant-apothekersbedienden tot handleiding kan strekken.

Met het oog daarop heb ik gemeend mij, bij de sa-menstelling van dit werkje, tot het vermelden van mor-phologische kenmerken te moeten bepalen; en slechts daar, waar dit volstrekt noodzakelijk is, worden de, door beschouwing met den microscoop, waarneembare eigen-schappen der stoffen opgegeven”.

(Uit het Voorbericht).

